

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KOZLÖNYE.

Egész évre 10 Lt. — kr.
Félévre 5 — „
Negyedévre 2 — „50
Egy órára 1 — „

Egyes szám ára 4 kr.

Felolós szerkesztő: **Dr. Nagy Zsigmond.**
Kiadók: **Hoffmann és Társa.**

Hirdetési díj:

Négy hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű s többes hirdetések alk. szerint jutányos áron vetetnek fel. Bélyeg-díj minden külön beiktatásért 30 kr.

Előfizetési felhívás

A «DEBRECZEN» XXIX. évfolyamára.

Egy nap még s a magyar nemzet betölti az első ezredév határvonáit kijelölt s akként megünnepelet nevezetes esztendő.

Ezer év öröme és bánata, dicsősége és szégyenítő napjai vonulnak el a haladók esztendő utolsó óráiban a magyar ember lelke előtt.

Jól esik ilyenkor a visszaemlékezés.

Az ünnepek, a magasztos lelkesedés támasztotta felbuzdulásból kijelölt megszentelt napra mint egy-egy fátyalfény gyúrnak ki ez év történetében, amelyeken a hazafias dicsőség szent emlékei a nemzeti eszme hevítette lelkekben új és új életre ébresztették a hazaszeretet a magyar haza önállóságába, ismét, a közeljövőbe bekövetkezendő felszabadulásába vetett nagyszerű reményeket...

Mert ezekben a dicső napokban kétszeresen érezte a magyar nemzet, hogy nincs joga, nincs ereje a méltó ünneplésre, az emlékezés utján a saját sorsának a dicső multtal való összekapcsolására, kétszeres fájdalommal hasított mély sebet szívünkben az a szent imádság, mely minden perzen kitör a magyar lelkekből, ha ősei dicsőségére, nemzeti becsületére, hazája szabadságára gondol s az idén sokszor, nagyon sokszor széthangzott az ország minden részében Kárpátoktól Adriáig:

*Rabok voltunk mostanáig,
Kárhozottak ósapáink:
Kik szabadon éltek-haltak,
Szolga földben nem nyughatnak!*

Oh, mily szívesen mondta utána mindenki az esküt:

*A magyarok Istenére,
Esküszünk
Esküszünk, hogy rabok tovább
Nem leszünk!*

De amint elhangzott az eskü, mélabu szállta meg a szíveket, mikor a magyar nemzet ezeket a szent ígéket először esküdte, tudott érvényt, eredményt is parancsolni esküjének s három nap alatt szabaddá tette az országot, annak minden lakóját és függetlenné, önállóvá a hazát...

Mig most? — Akkor a zsarnok erőszakkal állottunk szemben és mégis félisteneket nevelt a harc tüze, a lelkesedés a magyarnak s szabad lett az ország, most pedig magyar alkotmány alapján kormányzó magyar emberekkel

állunk szemben, — most ne tudnánk valamit kivívni?

S ekkor eszébe jutott mindenkinek hogy van egy párt a hazában, mely alkotmányos eszközökkel a lelken veendő győzelem magasztos erejével, békés uton arra törekszik: hogy ismét szabad és független az ezeréves magyar haza!

Vajon van-e a hazában igaz hazaszeretettel áthatott magyar lélek, ki szent érdeklődéssel és rokonszenvvel ne kísérené a függetlenségi és 48-as pártnak működését, magasztos czélokért hevülő lelkesedését, s ennek érdekében kifejtett buzgalmát, van-e magyar ember, ki nem tekintette a nemzet prófétájának **Kossuth Lajost**??

Ime, a függetlenségi és 48-as párt élére, midőn kidült az élők sorából, — megrendítve sarkaiban az egész világot, könyvet fakasztva milliók szemében, a nagy, a szent aggastyán: odaállott lényleges, látható vezérnek az **Ő édes fia** magasra emelve a zászlót s megindult szerte e hazában, hogy hirdesse a **magyar függetlenség** szent és magasztos ígét!...

Új életre kelt az ő vezérlete alatt a magyar függetlenségi és 48-as párt, melyet az elmúlt ünnepi esztendő csak még erősebbé, megdettebbé tett s mi büszkén hivatkozhatunk erre az esztendőre: megállottuk az ő zászlója alatt a helyünket!...

Északkeleti Magyarország legrégebb napilapja, a «**Debreczen**» a most alkonyuló történelmi esztendőben küzdelmes; de — tegyük egyszeresmind hozzá — eredményes pályájának 28-dik esztendejét futotta meg, — hogy miként, legyen tanu maga a lap, forgassa át az érdeklődő s minden hasábjáról a mult emlékeinek dicsőítése, a hazaszeretet és a függetlenségi és 48-as párt elveinek hű és odaadó szolgálata néz az olvasó elé.

Ebből a lefolyt 28 esztendőből nem is tekintünk többre vissza, mint az utólsóra s az előtt néhány hónapra: arra t. i. mióta a jelenlegi alakjában, a jelenlegi szerkesztőség kezéből látogat el naponként az olvasóközönség otthonába, hogy több legyen ott egy szíves jó barát, a ki részt vesz a közvélemény örömeiben és bujában, tanácsal, buzdítással szolgál a kételkedők, lelkesedést, erőt, életkedvet nyújt a tespedőknek s kétszeres erejűvé aczélozza idegeit a munkás igyekezettel törekedőknek.

Mert ilyen akart lenni a «**Debreczen**». Tántoríthatlan harciosa a függetlenségi eszméknek, mely törekvésében

tőtámassza, erkölcsi alapja a fényes multu nagy eredményekkel dolgozó **debreczeni függetlenségi és 48-as párt**. E mellett igaz védője Debreczen sz. kir. város érdekeinek, istápolója az eszméknek, a melyek e nemes város gyarapodását, szépülését és haladását előmozdítják, ostorozója a hibáknak, szókimondó bírása mindannak, aki és a mi bármily téren és bármily tekintetben a tiszteség ellen vét.

A «Debreczen» az igazi szabadelvűség alapján áll, annak harciosa minden tekintetben. Tiszteletben tartja s mindenkiel tartatja minden felekezethek jogait, s figyelmezteti mindeniket kötelességeire, ellenőrzi működésüket.

Követeli az önálló és független Magyarországot s ebben az 1848. XX. t. cz. megvalósítását, mint a mely egyedül helyes politika s felekezeti viszonyok rendezése terén.

Harciosa és odaadó szolgálja mindannak, a mi az iró dalmi és társadalmi tisztességet, a jó, szép és nemes kultuszát előmozdítja s kérlelhetlen üldözője minden téren a salaknak, a korrupciónak és az egyéni befolyás túltengésének.

De emellett igazi újság is kíván lenni a «**Debreczen**». Városunk és környékének hű, lelkiismeretes és gyors tudósítója és tolmácsa, melynek megvalósítására minden eszköz rendelkezésére áll.

Az ország és a nagy világ eseményeiről rendszeres budapesti levelezőnk naponként külön **táviratokat** és expresszleveleket küld, a melyeknek segítségével az esti és délelőtti órákban történt események tudósításával az összes fővárosi napilapokat egy **teljes 24 órával** megelőzzük.

Különös gondot fordítunk szépirodalmi közleményeinkre s tárczarovatunk élénk és változatos, közlünk eredeti és fordított elbeszéléseket, mely célra az írónak egész sora áll rendelkezésünkre, könnyed modorban feldolgozott társadalmi és politikai, valamint szépirodalmi tárgyakat, helyet foglal hasábjainkon az élcz és humor ugy, mint a komoly társadalmi kérdések fejtegetése.

Politikai czikkeinket e szerkesztőség belső tagjain kívül a függetlenségi és 48-as párt orsz. képviselői, valamint városunk legelőkelőbb férfiai írják. A politikai és társadalmi téren felmerült fontosabb s az aktualitások által bővebb

ben tárgyalnunk nem engedett kérdésekkel minden hét végén krónikában foglalkozunk, mely könnyebb stílusban ugyan, de rövid és alapos kritikában fogja méltatni a felmerülő jelenségeket.

Bizalommal fordulunk ismét olvasóközönségünkhöz az új ezredév küszöbén. Ha van még valami, amit hangsúlyoznunk szükséges és szükséges azért, mert azt nem lehet soha eleget hangoztatni, az programunknak főpontja, melyet a költő így fejezett ki:

*Minden ember legyen ember
És magyar,
Kit e föld tart és egével
Betakar!*

Igérjük, hogy ezt a programot a lélekből folyó őszinteség becsületes törekvésével igyekezzünk hiven betartani s ismételtén kérjük a t. olvasóközönség szíves érdeklődését és támogatását.

1896. december végén,

A »Debreczen« szerkesztősége.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK.

Egész évre	10	frt
Félévre	5	—
Negyedévre	2	50
Egy óra	1	—

Ujév a pártkörökben. Mint minden évben, úgy a most következő ujév napján is összejönnek az egyes országgyűlési pártkörök tagjai, hogy üdvözljék pártvezéreiket és a pártelnököket. A függetlenségi és 48-as Kossuth párt délelőtt 11 órakor jön össze a József utcái pártkörben pártvezérének üdvözlésére. Ugyancsak 11 órakor gyülekezik a néppárt is a központi néppárt irodában, hogy

A „DEBRECZEN“ TARCZAJA.

A nagy számító.

A »Debreczen« számára írta:

Császár Elemér.

(Folytatás.)

Elbeszélgettek és mikor Gergely fölkel, tisztába jött azzal, mit kell tennie.

Kezet csókolt az anyának és leányának és ment.

Meg akarta mondani Gizinek, hogy ő már szeret, hogy ő hű akar ahhoz a másikhoz maradni. De eszébe jutott, hogy ő tegnap azt sejtette a leánynyal, hogy szereti őt. Itt tehát egy ilyen egyszerű kijelentéssel nem boldogul. Úgy kell magát kivágni, hogy a tegnapi szavait ne hazudtolja meg.

Gizi már várta őt. Gergely odalépett hozzá, megfogta a kezét.

— Gizi, most szólította először keresztnevével — viselkedésemet kegyed nem értheti meg, de azért ne ítéljen fölöttem. Felejtsen el, de ha mégis néha néha rám talál gondolni, mondja azt, hogy itt van egy ember, akit a körülmények tettek szerencsétlenné.

Ezzel lassan fölemelte a lány kezét és óvatosan ajkához értette.

Gizi nem kívánt tőle több magyarázatot, azt hitte, hogy Gergely olyan, a milyennek ő képzelte; nagyobb a többi embernél, nemesebb azoknál. Nem kételkedett, hogy Gergely valóban szerencsétlen, most szereti őt, megbízott szavában. Avval a nyílt, egy-

előbb elnökét, aztán pártvezérét üdvözlje. — Az országgyűlési nemzeti párt tagjai, mint megállapították, január elsején délelőtt 10 órakor jönnek össze a pártklub helyiségében Horánszky Nándor pártelnök üdvözlésére, kinek vezetése alatt azután a párt vezérét, gróf Apponyi Albertet üdvözlözik. A függetlenségi és 48-as Ugron párt szintén 10 órakor gyülekezik üllői uti helyiségében. A kormánypárt sem mulasztja el az alkalmat s a Lloyd épületbeli párt helyiségében, elnökét Podmaniczky Frigyeset üdvözlöi. Innét a párttagok a miniszterelnöki palotába hajtatnak, a hol a már egybegyűlt miniszterek hallgatják meg a kormánynak szánt üdvözlőt, majd pedig báró Bánffy Dezső fogadja a gratulációkat, amiért a választásokat úgy vitte keresztül az országban, hogy elnyomta a szabad meggyőződést és fenyegetéssel és vesztegetéssel oly nagy liberális többséget toborzott össze. Az ellenzéki pártkörökben ez alkalommal érdekes politikai nyilatkozatok várhatók

A halasi képviselőválasztás. Kis-Kun-Halason, a Latkóczy Imre lemondásával megüresedett mandátum elnyeréséért heves küzdelem lesz Kolozsvári Kiss István és a kormánypárt házi kortese, Perczel Béni között. Mig Perczel Béni érdekében virágjában van a vesztegetés, folyik a kortesbor, addig az ellenzék is mindet elkövet győzelmének biztosítására, aminek következtében a kedélyek már annyira ingerültek, hogy általános a rettegés amiatt, hogy a politikai ellenfelek felgyújtják egymás házákat. A választás 1897 január első napjára van kitűzve s mivel ebben a választási lajstromban is nagyobb számmal vannak felvéve az ellenzékiek — Perczel Béni bukása bizonyos.

A kiegyezési tárgyalások. Glanz báró osztrák kereskedelemügyi miniszter és Guttenberg lovag osztrák vasúti miniszter — a

szerű lelkével azt hitte, hogy mindenkinek, de főképp Gergelynek az van a szavában, mint a szívében.

Nem fakadt sirva, de még meg sem volt hatva.

Hiszen a dolog olyan világos! Szeretek egy mást, de nem lehetnek egymáséi. Még arra sem gondolt, hogy feledniük kell, egyáltalában nem gondolt semmit a jövőről.

Gergely megszorította kezét és elment a boltba, hogy fölmondjon Bauernek. Mert azt belátta, hogy ilyen körülmények közt nem taníthat tovább a családnál. Bauer azonban nem volt otthon, így Gergely másnapra halasztotta a bejelentést. Másnap el is indult evvel az elhatározással, de közben gondolkodott a dolgról.

— Hát okvetetlen ott kell hagynom Baueréket? Persze, persze, hiszen én némileg megsértettem őket. De kit? A leányt? Azt nem, az hisz nekem, az apát? de Gizi szemében nem fog senkinek sem szólni. Ki előtt kell tehát restelkednem? Mégis csak nagy segítség nekem az a 25 frt.

Evvel az okoskodással lassanként meggyőzte magát, és mire elért a Józsefvárosba, már letett előbbi szándékáról és megmagyarázta tovább a fiuknak a latint meg a számtant.

De mégsem volt magával megelégedve. Valami általános lehangoltság fogta el, a minek az okát maga előtt sem merete megvallani. Nem merete megvallani, hogy igen is el is tette. Ezt a gondolatot azonban miudéig elűzte a fejéből.

„Budapesti Tudósító“ értesülése szerint — holnap este Bpestreérkeznek és holnapután délelőtt különféle kiegyezési kérdések ügyében tárgyalni fognak magyar kollégáikkal. A tanácskozásokban magyar részről Bánffy Dezső báró miniszterelnök, Lukács László pénzügyminiszter, Dániel Ernő báró kereskedelemügyi miniszter és Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter vesznek részt.

A pétervásári mandátum. Mint egy telegramm jelenti, a pétervásári kerületben egyhangulag gróf Károlyi Lászlót választották országgyűlési képviselőnek. Gr. Károlyi László, aki a nemzeti párt híve, mostoha fia gr. Károlyi Sándornak, aki tudvalevően garbocz—bogdányi kerülete javára mondott le pétervásári mandátumáról.

Peticziók tárgyalása. A képviselőház bírálóbizottságai a Holló Lajos, Matyasovszky Gyula és Marsovszky Endre mandátumai ellen beadott peticziók tárgyalásának határnapjául január 20, illetve január 22-et tűzték ki. — A Sima Ferencz szentesi mandátuma ellen beadott kérvényt január 14-én, a Wolfner Tivadar gödöllői mandátuma ellen beadott peticziót pedig január 18-án fogják tárgyalni.

Színház.

A garasos alispán.

— Vigjáték 3 felvonásban, írta Kazaliczky Antal. Először adták a debreczeni városi színházban 1896. december 29-én. —

Mikor tegnap este kijöttünk a színházból, az egész közönség kacagott, rajta ült az arczán a jól eltöltött este képe, de minden három ember közül legalább egy mondta a másik kettőnek, — ha ugyan nem megfordítva?! — hogy lehet az ilyen rossz darabot előadni!

II.

Ezután minden ment e természetes rendben. Szücs Gergely első számgyakornok volt és már közel volt az idő, hogy kinevezések számítsanak. Ismét az a régi fontos számító lett, a kivel mindenki meg van elégedve.

De különösen meg voltak elégedve Solyomék, Mariska meg a mamája. Minden másodnap eljött hozzájuk és már komolyan beszéltek a jövőjükéről. — Gergely beiratkozott a jövő évre az egyetemre, elvégzi a jogot, lesz négy év múlva a doktoratust, aztán elmegy az ő dunántúli megyéjébe. Ott biztosan megválasztják tisztviselőnek és akkor végre elveheti Mariskát. Vagy talán nem is megy el Pestről, megmarad a miniszteriumban: följebbvalói majd protezsálják. Csak várnok kell, azp dig nem nehéz, hisz mindketten fiatalok.

Gizit Borsos már másodszor kérte meg. Az öreg Bauer nem tudta fölfogni, mért vonakodik a leánya. Borsos derék ember, becsületes kereskedől aztán vagyona is van, a legjobb férj lenne Giza számára. Mikor Gizi másodszor is el akarta utász atni, Bauer hevesen lépett föl és a leánynak engedni kellett. Belátta, hogy atyjának igazza van, vén leány csak nem maradhat. Doros vagy más neki mindegy.

Az esküvőre Szücsöt is meghívták. — Ő azonban tartozott anyjával a multnak, hogy nem ment el.

Szücs Gergelyre ezután egyhangu idők következtek. Ősszel beiratkozott az egyetemre, és rá nemsokára megkapta számtiszt kinevezését. Egész nap dolgozott. Delelőtti a hivatalba, délután az egyetemen, este pedig tanult. Érezte, hogy a műveltsége nem áll elég magas fokon. Zavarba jött, ha valakivel németül kel-

Ez a darab kritikája.

A Kazaliczky darabjában csakugyan nincs semmi: sem mese, sem bonyodalom, sem ügyesen feltalált és kidolgozott helyzetek, amelyek magukon viselnék a jellegét s megmagyaráznák a nézőnek: miért hívják ezt a darabot *V i g j á t é k n a k*, hanem annyi bizonyos, hogy a véletlenül összeakadó embereknek olyan diskurzusokat ad a szerző a szájukba, amelyek *j o l j á t s z v a* (valószínűleg ez a főkéllék!) nem válnak unalmasá három órán keresztül sem. — Jelenet jelenet után, szorgosabban megvizsgálva az is egyik ócskább, mint a másik, hanem azért olyan rutinnal összeróva, hogy — hiába akarunk — nem tudunk haragudni a szerzőre.

Forognak a darabban alakok, amelyek rég lejártak magukat, a jelenkorba az egyetlen *B ö z s i k é t*, az alispán hugát, aki körül a darab meséje forog, ha volna — kivéve egy sincs, pedig nagyon is jelenkori szeretne lenni a »cselekvény« amennyiben az egyik házasulandó fiatal ember, a doktor, mindössze 1868-ban született, a darabig legfeljebb 3—4 évre tehető vissza. Valóban, ha ez az emlékezetes esztendő nem volna punctum saliens a darabban, még talán neheztelni sem tudnánk reá, mert ha nem is vigjáték, de legalább vig jelenetek sora volna az — ötvenes évekből. — Mint ilyen ellen kifogásunk sem lehetne.

A jelenetek középpontja a *Z o m b o r* Gerő a g a r a s o s a l i s p á n (Szi-lági) unokahuga, *B ö z s i k e* (Halmi M.) aki husz éves korára már ugyanannyi k é r ő t k o s a r a z o t t k i, — mert a járásorvost, *K e n d e r e s i t* (Vidor) szereti. Most is két k é r ő j ö n a h á z h o z. Egyik *B a r á t h* Bertalan végzett földesur (Follinus), aki Bözsi fivérének,

G é z á n a k (Benedek) jóbarátja, a másik *B ö g ö m é r i* Gyula (Rubos) ki rokonának *R o s t a* Vendel (Sziklai) kir. tanácsosnak a révén jut a házba, ennek és egész családjának (neje Follinusné) leánya (*O. Végh V.*) kíséretében. De az alispán tesz, magához hasonló jó gazdát akar hugának férjül s minden k é r ő t nyilvános vizsga alá vet. Így járnak ezek is. Mielőtt azonban idejuttánk az alispánhoz jön s bőbeszédűségével elárulja, hogy az ő fia nagyuri leányba szerelmes, de ő nem szívesen nézi, hogy jár a házhoz, nem szereti a nagy urakat, a fiu azonban kénytelen, szüksége van a p é n z r e t. i. a honoráriumra. Bözsi ezt persze a hozományra érti s elhatározza, hogy szakít Gerővel, férjhez megy ahhoz, akihez bátyja akarja.

A vizsgálaton — miután a szolgálatot egy arany borraival fejében (az alispán házában még másnak sem szabad borraivalót adni, ő másutt sem ad többet garasnál) instrukciókat szerzett — Baráth nyeri el a díjat, mert még a park utjait is felkivánja szántatni, — annyira jó gazda. Bözsi azonban túl jár az eszén (az az egyetlen hibája ennek az okos és kedves kis leánynak, hogy olyan nagyon is okosnak van bemutatva!) tudja, hogy csak váltogazdasághoz ért és paczkázik vele mindamellett, hogy kész hozzámenni. Az alispán azonban páczba kerül, Kenderesiné kisüti hogy az orvos senki más, mint az ő törvénytelen fia s tudtára adja, hogy szereti hugát. Mindkettőnek odaigérte ugyan már a leányt, a h o h e n h e i m i z a b h e g y e z ő n e k i s, az utfelszántónak is, de azért most minden a családi büszkeség és híres név tisztasága tekintetében vallott elvei mellett Kenderesinévé akarja tenni Bözsit. A dolog — a szerző szívesességéből — könnyebben sikerül mint hiszi. — Ugyanis Bögméri

belebomlik a hugába, Baráth megtudja, hogy a lány vagyona nem nagy, az alispán pedig a magát már Kenderesire iratva s így mindkettő magától lemond. Kenderesi persze az új fejleményekről semmit sem tud, mivel a lány a pénzt szemére vetette: visszaadja a honoráriumot s kiderül a felreértés, Bözsi keblére borul és Baráth Bertalannak hirtelen nagynénje születik.

A czimszerepet *S z i l á g y i a* tőle már megszokott művészettel játszta, mellette az elismerés *H a l m i* Margitot illeti, a ki Bözsi szerepét oly kellemesen és mégis annyi érzéssel játszotta, hogy hasonló alakítását nagyon keveset láttuk. *K i s s* Irén a bőbeszédű asszonyság szerepében többször aratott jól megérdemelt tapsokat, a két k é r ő t *F o l l i n u s* és Rubos sok humorral és kitünő felfogással játszották, míg az orvos szerepében *V i d o r* Dezső ért el igen szép, szinte szokatlan sikert. A kir. tanácsos szerepében Sziklai a szó szoros értelmében kacagató volt, *V é g h* Vilma pedig megnyerő kedvességgel hódította magához a hohenheimi zabhegyező fiatal embert, Kisebb szerepekben *F. C s i g a* házy Etel, *M o l n á r* Rózsi és *V á g ó* tettek ki magukért.

A darabnak igen, de igen nagy előnyére volt a kitünő előadás, mert a szereplők a benne elszórt sok ügyes ötlet mindenikét kiemelték s elfeledtették a kompozíciónak sokszor nagyon is kirívó sivárságát.

A darabot ma este ismétlik. **Fejő.**

Városi rendkívüli közgyűlés.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, decz. 30.

Közepes érdeklődés mellett kezdte meg a városi törvényhatósági bizottság ez évi utolsó közgyűlését. Egyáltalán nem látszott meg a gyűlésen a millenáris hangulat.

lett beszélnie, francziául meg olvasni sem tudott. Föltámadt benne az ambíció, pótolni akarta mindazt, a mit elmulasztott. Annyira beleélt magát ebbe a gondolatba, hogy mint maga mondta, egész filiszter lesz belőle.

Fekete szmokingja ott lógott szekrényében, sokszor hetek teltek el, míg egyszer fölvette. Nyugodt perceiben, mikor már nem dolgozott, megjelent előtte Gizi képe; nem sajnálta, hogy elszalasztotta a pártit, hanem bántotta a visszaemlékezés arra a modorra, a hogyan szakított. Félt, hogy leleplezik, hogy neveltséges lesz. Nem a világ előtt, hanem Gizi előtt. Elgondolta magában, hogyha Gizi visszaemlékezik arra a jelenetre, most asszony léte, érettebb észszel nagyon neveltségesnek fogja találni az esetet, mikor ő arra a kérdésre hogy szereti e, egy egész óráciával felelt! — Hiuságát nagyon bántotta, hogy egy asszony előtt — a kihez ugyan semmi köze sincs — rossz világitásba kerülhet. Nem egyszer tört ki káromkodásba, szidta magát, hogy miért viselte magát gyamolatlanul.

Solyomék ezalatt visszamentek Veszprém megyébe. Az asszony bátyja özvegyen maradt elhitta magához nővérét és unokakugát, hogy a gyász alatt ne érezze magát olyan egyedül. Solyomék elmentek, de a bátyjuk nem eresztette őket baza, ott maradtak Lepénden. Mariska nagyon sokat sirt eleinte, hogy nem lathatja Gergelyt, de vigasztalta magát a jövővel.

Gergelynek is nehezére esett ez az új rend. De belenyugodott, mert gyanította, hogy különben nem lett volna egyhamar valami a vizsgákból.

Igy azonban tanult. Eleinte egyebet sem tett, később belátta, hogy szórakozni is kell. Az egyetemen megismerkedett egy pár dzsentri-

vel és ezek szívesen befogadták a hidegen elegáns Gergelyt, a ki egyaránt szidta a zsidókat és hangoztatta az »uraságot«. »Csak ur az ur« ez volt a társaságban a tónus a mit Szücs hamar észrevett és hangoztatott. Azelőtt csak két szenvedélye volt: a jó zivar, meg a jó szabásu ruha, most még több is járult hozzá. Gyakran eljárt barátaival a kávéházba, néha egy-egy nagyobb mulatást is átélvezett velük, még társaságha is elvitték, egyszóval kezdett tarkulni az élete.

Hanem minden mulatás és könnyelműség daczára két dolgról nem feledkezett meg: hogy neki le kell mielőbb tennie a doktoratust és hogy Mariskát elveszi. Ezért tanult és tanult, a mikor csak ideje volt. Mariskával pedig levelezett és ha nem is gyakran, de minden hónapban írt Lepindre egy 8 oldalas levelet.

Gergely beiratkozott a második évben is az egyetemre, de egy tánciskolába is. Gimnazista korában ugyan tudott táncolni, de az már régen volt. A télen pedig bálozni meg mulatni akart és elakarta kerülni, hogy megint úgy kelljen magát kivágnai, mint a múltában egy alkalommal tette.

Házi mulatságra volt hivatalos. Szeretett volna elmenni, de nem tudott táncolni. Hogy mégis elmehessen, felkötötte fekete aelyem kendővel a jobb karját. Így nemcsak kibujt a tánc alól, hanem még érdekesebbé is tette magát. Ez azonban csak egyszer segített.

Ez a tél is elviharzott, elteit a harmadik és a negyedik év is. Szücs Gergelynek a doktori diplomájához nem hiányzott egyéb, csak a promóció.

Junus végén, egy szombati napra volt kitűzve az »ünnepélyes fölavatás.«

Még mikor az utolsó vizsgája előtt állott, sokat gondolkodott irjon e Solyoméknak. De nem írt, restelte volna, ha talán elbuknék. Mikor meg megmondták neki a dekanatusban, hogy szombaton promoveálják, akkor már nem akarta őket fölvezetni, hogy annál nagyobb legyen a meglepetés, ha mint doktor állít be hozzájuk.

Szombaton előszedte Gergely frakkját a szekrényből. Megkötötte csokorra a fehér nyakkendőjét és beszólitotta a szállás adóját.

— Küldje el kérem a cselédet egy fiakerért. De mondja meg neki, hogy tisztességes ceuglit válasszon, ne valami kopottat. Legjobb lesz, ha b küldi a barátok terére.

Fölvette a frakkot, a tükör előtt végig simította a bársony gallért.

— Még csak 10 óra? Akkor még van egy félóram.

Leült a kanapéra, rágyujtott egy cigarettre és gondolkozni kezdett.

— Na igen! Egy óra mulva doktor leszek. Dr. Szücs Gergely, nem is hangzik rosszul. Képzem hogy fognak bámulni a megyében. A megye, a megye! Mit is írt csak Mariska? Az alispánékat kinevezték főispáná, a többiek meg ama bizonyos létrán emelkednek egy fokkal. Könnyű kiszámítani, hogy az utolsó fok üresen marad. Ha hazamgyek, ráléptetnek engem erre a fokra és lesz belőlem aljegyző.

— Aljegyző? Hm szép kilátás! A fizetésem nem lesz valami sok, hogy a fogom belőle Mariskámat eltartani, azt nem tudom.

(Vége köv.)

Elénk vitát rögtönzött a főispán a nyugdíjárulék ügyében hallatlan törvényt magyarázatával amely ellen saját szűk körét kivéve az egész közgyűlés állást foglalt.

Az az eset volt az mikor a nyugdíjárulék ügyében nem akarta elismerni a közgyűlésnek visszaható intézkedésre vonatkozó jogát.

A másik jeles álláspontja aztán — és ebben — elismerjük — készséggel segélyre sietett az egész kormánypárt — mikor az új bizottsági tagokról a de nobis sine nobis elvénél fogva határozott.

Körülbelül fél 10-re járt az idő, mikor gr. D e g e n f e l d József főispán néhány szóval, melyben jelezte, hogy ez a közgyűlés utolsó ez évben s összehívásának oka a közigazgatási és igazoló bizottságok ujja alakításának szüksége, — megnyitotta.

Szó nélkül tudomásul vették aztán a rózsabegyri anyakönyvi felügyelő székhelyének Alsó-Kubinba áthelyezését, Torontálmegyének átiratát az utadó törvényügyében, aztán elhatározták Torda-Aranyos megye átirata kapcsán, hogy a földadó lejobb szállítása érdekében az országgyűléshez feliratot intéznek.

Az alapítványi és gyámpénztárban felgyűlt azon pénzek elhelyezésére nézve a tanács azt a javaslatot terjesztette a közgyűlés elé, hogy az alapítványi pénztár pénzcinek $\frac{2}{5}$ e a debreczeni első takarékpénztárban a $\frac{3}{5}$ e pedig a t ö b b i h e l y b e l i pénzintézetnél, a gyámpénztári feleslegek pedig teljesen a debreczeni első takarékpénztárnál helyeztessenek el.

A közgyűlés névszerinti szavazással egyhangulag elfogadta az előterjesztést, melyet jóváhagyás végett a belügyminiszterhez felterjesztik.

A tanács azt javasolja, hogy a tisztviselők nyugdíjárulékát $1\frac{1}{2}\%$ -ról 3% -ra emelje a közgyűlés. A nyugdíjellenőrző bizottság ezt nem tartja elfogadhatónak.

S i m o n f f y Imre polgármester indítványozza, hogy a szabályzat jan. 1-jével lépjen hatályba.

Gr. D e g e n t e l d József főispán ezt a törvényt megegyezőnek nem tartja, mert a szervezési szabályzat életbeléptetésénél éppen ezt hangoztatják.

B a k o n y i Samu dr. kimutatja, hogy a főispán álláspontja tarthatatlan.

J u h á s z Ignác: A közgyűlésnek nemcsak erre van joga hanem arra is, hogy a rendelkezést az esetleges felebbezés tekintetbe vétele nélkül r ö g t ö n végrehajtsa. J o ó István felszólalása után

S i m o n f f y Imre ugy kívánja végrehajtani indítványát, hogy a ráfizetés csak a jóváhagyás után történjék.

K o l a János a polgármester indítványát a törvényt egyezést és végrehajthatóságát újból kimutatja.

S z a b ó József kimutatja, hogy a jelenlegi szabályzat is visszaható erővel bírt, a jóváhagyás előtt való végrehajtás az egyedül helyes, mert ha elvetné, akkor sem veszne el a pénz, még vissza se kellene fizetni, csak javukra írni írni a tisztviselőknek. (Általános helyeslés.)

D e g e n f e l d gr. újból az indítvány törvénytelenességét vitatja.

B a k o n y i Samu és J u h á s z újból kimutatja az indítvány helyességét s a főispán álláspontjának törvénytelenességét s J u h á s z Ignác megújítja a rögtön leendő végrehajtás indítványát.

Elnök felteszi a kérdést: elfogadja e a közgyűlés azt az indítványt, hogy e nyugdíjárulék 3% -ra emeltessek. (Igen!) Egyhangulag elfogadják.

Elfogadja a közgyűlés azt az indítványt, hogy ezen határozat január 1-én lép hatályba. A kik elfogadják, aljának fel, (Megtörténik).

A nagy többség, Márk Endre, Balkányi s még vagy 10 ember kivételével elfogadja.

B ó r József, a Bárány kocsma bérloje a sertésvész által szenvedett kárának megtérítéséül a bérösszegeből leengedést kér. A jog és pénzügyi bizottság a bérösszeg felének 500 frtnak ez évre leendő elengedést javasolja, a tanács ezzel nem kíván eleget dni semmit. A nagy többség 500 frtot elenged.

Elnök jelenti, hogy a közigazgatási bizottságból kilépnek: N e m e s Kálmán, M á r k Endre, S t e i n f e l d Antal, P á l f y Gábor, K o l a János, ezek közül S t e i n f e l d Antal meghalt, a többiek újra választhatók. A szavazás titkos. — Az első szavazatszedő bizottság elnökévé kinevezi L e n g y e l Imrét, tagjaivá K e r t e s z Jánost és K o s z o r u s Lajost, jegyzőjévé S z a b ó Kálmánt, a második küldöttség elnökévé J o ó Istvánt, tagjaivá J ó n a Dánielt és S o m o g y i Pált, jegyzőjévé V a r g a Károlyt.

A szavazás eredménye a következő: Beadott 101 szavazat, ebből kapott: K o l a János 100 Nemes Kálmán 99 Márk Endre 98 Pálfi Gábor 79 Berger Henrik 69

szavazatot, rajtuk kívül B a k o n y i Samu dr. 38, J u h á s z Ignác 34 és T o r d a y, Gábor 1 szavazatot kaptak.

Következett a szavazás az igazoló választmány tagjaira; megválasztottak: K. Tóth Kálmán, dr. Popper Alajos, Komlóssy Dezső, Márk Endre, Harmath Gergely, a főispán még a maga részéről kinevezi Berger Henriket Paksy Imrét, Sesztina Lajost.

Az igazoló választmány megalakítása után felállt J u h á s z Ignác s hivatkozva arra, hogy decz. 23-án tisztújítás volt, melyen 48 bizottsági tagot választottak meg, azok tisztekel még el nem foglalták, ők a választásban részt nem vehetnek sem aktíve, sem passzíve, indítványozza tehát, hogy a szakközvetítők választását a januári közgyűlésre halasszák.

D e g e n f e l d gr. ezt nem tartja kivihetőnek.

B a k o n y i Samu dr. a főispán argumentumai közül csak egy bir a l a k i tekintetben fontossággal, az hogy bizottságok nélkül nem lehetünk. De ezen segítve van akképen, hogy a mai bizottság működését addig meg nem szüntetik, míg az új bizottságok megalakítva nem lesznek. Ajánlja a halasztási indítvány elfogadását.

M á r k Endre felszólalása után Sz. S z a b ó László szól. A bizottsági tagok felét most választottak meg, azok az igazolás után lesznek igazán tagokká kell tehát, hogy a választás elhalasztassék.

J u h á s z Ignác újból hangsúlyozza a kérdés fontosságát s kéri újból indítványának elfogadását.

A többség belemegy a választásokba s a polgármester felolvassa a bizottságba ajánlottakat neveit.

A bizottságok tagjainak névsortá térszűke miatt holnapi számunkban közöljük.

A közgyűlés V é r t e s s y István főjegyzőt 27 évi szolgálata alapján évi 1480 frttal nyugdíjba helyezte.

Ezzel a közgyűlés déiben véget ért

Táviratok.

Az elítelt Korotnai.

Budapest, decz. 30. (A »Debr.« er. táv.)

K e r o t n a i bűnpörében tegnap délután 1 órakor folytatták a tárgyalást. Az orvosszakértők konstatálták, hogy K o r o t n a i a tett idején sem elme zavart, sem öntudatlan nem volt. Ezután a vád és védbeszédre került a sor. —

A közbíró szembeállította Korotnait egy nyomorult éhező napszámmal, ki szükségből lop, ő pedig tapétás relief plafondos légfűtéses szobában lakik, kinek senkiről nem kell gondoskodnia. Irgalom nélküli büntetést kér.

P o l o n y i védő Korotnait betegnek tüntette fel. Nem kapzsóság, hanem helytelen felfogás volt tettének rugója. Azt hitte, hogy neki joga van ugy intézkedni, a mint Patsuné neki életében mondotta. Irgalmas ítéletet kér.

K c r o t n a i az egész idő alatt zokogott, ezután a törvényszék ítélethozatalra visszavonult.

Kevés idő múlva elnök kihirdette az ítéletet, mely szerint a törvényszék Korotnait lopásért és hamis tanúzásra bírásért három évi börtönrre és öt évi hivatalvesztésre ítélte.

Mikor az elnök kérdezte K o r o t n a i t, hogy fellebbez-e, hebegve válaszolta: nem tudom.

P o l o n y i védő bejelenti fellebbezését s egyuttal kéri végenczének szabaddalra helyezését.

A törvényszék nem enged védő kérelmének, mert az elítelt öngyilkosságot követhet el.

Milán magyarországi lakos.

Budapest, decz. 30. (A »Debr.« ered. táv.) Milán exkirálynak, ki Z i c h y Jenő gróf társaságában hosszabb ideig tartózkodott országunkban, annyira megtetszett Magyarországszépsege, hogy kijelentette, miszerint itt fog letelepedni.

Ujdonságok.

A mai közgyűlés.

Debreczen, decz. 30.

Váratlan vihar! Ez a mai közgyűlés képe, buzgó főispánunk kegyelméből.

Kijelentette ugyanis, hogy a törvény törvény, de városi hatóságnak a szabályrendelet is törvény, azonban az országos törvényt lehet visszaható erővel hozni, de városi szabályrendeletet nem! Ez azután a fából való vaskarika.

Hanem a legjobb azért mégsem ez volt a mai közgyűlésen. A városi szakközvetítők ujjalakítását keresztülvitték, megválasztottak olyanokat, akiknek a mai közgyűlésen nem volt szavazati joguk s megválasztották olyanok, akiknek a jövő közgyűlésen nem lesz szavazati joguk.

Azután tovább is mentek. Szépen összeállították a bizottságokat, juttattak 1—2 helyet 24—48 között annak a pártok is, amelynek hívei két ötedrészt teszik ki az egész közgyűlésnek.

Mikor aztán J u h á s z Ignácot a s t a t i s z t i k a i bizottságba jelölték, ő kijelentette, hogy nem érez magában elég képességet és tanulmányt arra, hogy ebben a f o n t o s bizottságban helyet foglaljon, azért a jelölést nem fogadja el és egyszerűen megköszöni azt a megható méltányosságot, amelyet a főispán felfogásának híveivel szemben e jelöléseknél a bizottsági tagok számaránya tekintetében tanusítani szivesek voltak. Általános derűtség követte ezt a kijelentést, melynek hatását nem tudta lerontani a főispán ideges mentegetődzése.

De még általánosabb lett a hahota, mikor

a főispán feltette a kérdést, kit óhajt a közgyűlés J u h á s z Ignác helyett a statisztikai bizottságba megválasztani?

Általános csend lett, mindkét fél a másikat várta, hogy a f ü g g e t l e n s é g i jelölt helyére valakit jelöljön. Egyszerre csak felszót egy éles hang — a H a r a n g i Sándoré — a terem közepéről:

— Válasszák meg Márk Eadrét, hiszen ugyanis minden bizottságban benne van!

Ekkor már csakugyan nem volt pártkülönbség, kaczagott mindenki jóízűen. — A főispán pedig kihirdette, hogy a többek közt Márk Endre is tagja lesz a statisztikai bizottságnak — s ö e l f o g a d t a.

Egyébb baj a tiszteletbeli kinevezéseken kívül nem történt, az is csak B a l k á n y i Miklósnak okoz gondot, mert a mint a közgyűlés után K o m l ó s s y Arthur kisütötte költségébe kerül, — újra be kel lépnie az ügyvédi kamarába.

A közgyűlés tagjai minden bosszúság mellett is a legjobb hangulatban oszlottak szét ezek hatása alatt.

* **Ünnepi isteniszteletek.** Az ágost hitv. ev. templomban az isteniszteletek a következő sorrendben tartatnak meg: Ó é v estéjén 5 órakor M a t e r n y Lajos lelkész, U j é v napján d. e. 10 órakor pedig G e i s z t l i n g e r Pál segédlelkész végzik az istenisztelet. Ugyanez alkalommal említjük meg, hogy ó év utolsó estéjén az ev. ref. templomokban tévesen volt lapunk tegnapi számában közölve az isteniszteletek sorrendje, a mennyben a Kossuth-utcai templomban M i t r o v i c s Gyula, az ispotály templomban pedig Könyves T ó t h Kálmán fogják az isteniszteletet megtartani.

* **A kir. tábla épületének átadása.** Nagy ünnepélyességgel lesz egybekötve a debreczeni kir. itélőtábla új épületének Debreczen sz. kir. város hatósága részéről az államkincstár javára tulajdonul való átadása, melyre tudvalevőleg E r d e l y Sándor igazságügyminiszter is Debreczenbe érkezik. J e d i s z e s ü n n e p é l y r e m a k ü l d ö t t é k s z é t a m e g h i v ó k a t s a s z e r k e s z t ö s é g ü n k h ö z a k ö v e t k e z ő szövegű érkezett:

Meghívó A debreczeni kir. itélőtábla új épületének Debreczen sz. kir. város hatósága részéről a m. kir. államkincstár javára tulajdonul való átadása 1897. évi január 3-án (vasárnap) d. e. 10 órakor a kir. itélőtábla disztermében **Erdély Sándor** igazságügyminiszter az ő nagyméltósága személyes jelenlétében fog megtörténni.

Erre az ünnepélyre a Debreczen szerkesztő-egyet tisztelettel meghívja.
Debreczen, 1896. december hó 24-én.

Puky Gyula,

a debreczeni kir. itélőtábla elnöke.

* **Uj tiszteletbeli tisztviselők.** D é g e n f e l d József gróf főispán a mai közgyűlés végén kinevezte dr. M a g o s s Györgyöt és dr. B a l k á n y i Miklóst tb. f ü g y é s z e k k é V é g h Gyulát tb. f ö k a p i t á n y n y á, I l l é s y Gyulát tb. a l j e g y z ő v é, N á n á s s y Miklóst tb. e l l e n ő r r é. V é g h Gyulának tiszteletbeli főkapitánnyá törtéet kinevezése általános meglepedést keltett s az ellenzéki párt-sorokban is élénk éljenzésre adott okot. — A 25 éves rendőrkapitány, kinek a hirlapirodalom

s általában az irodalom terén is nem kis érdemei vannak valóban rászolgált e szép kitüntetésre.

* **Debreczen adományai iparoktatási czélokra.** — A kereskedelemügyi magy. kir. miniszter a mai napon a hatósághoz érkezett rendeletében arra kéri fel Debreczen városát, hogy a miniszterium által az 1897. évben kiadandó — **A z i p a r o k t a t á s M a g y a r o r s z á g o n** czimű műhöz terjeszsen fel a hatóság kimutatásokat, az 1867, illetve 1868. év óta a város által iparoktatási czélokra adott összegekről.

* **Megőrült százados.** A következő sorok közlésére kértünk fel: Több helybeli lapban közölt azon téves hirre vonatkozólag, hogy **A n t o n o v i c s Oszkár** százados ur megőrült volna kijelentem, miszerint az egész hir alaptalan, mivel nevezett százados ur csupán egyetemi orvosok gyógykezelése czéljából utazott el Budapestre. N y i r i ezredes, ezred parancsnok.

* **A debreczeni honvédkórházvezetőgyásza.** A debreczeni honvédkórházban ma reggel 9 órakor **L i t s G é z a** honvéd főhadnagy, **L i t s Gyula** függetlenségi és 48-as párti országgyal. képviselő unokaöcse hosszas szenvedés után elhunyt. A fiatalon elhunyt tiszt halála tisztársai körében általános részvétet keletkezett. Az elhunyt Budafokon lakó családját táviratilag értesítette az ezredparancsnok a gyászhirről.

* **Drága a malacpecsenye.** — Régi jó szokás a mi puritán gondolkozású városunkban hogy nem reflektálva drága ingyencségekre, új évben ropogós bőrű malacpecsenyével is megelégszik s nagy baj van a háznál ha ez valamiképp elmarad. No hát az idén elmarad sok helyt: Drága a malac. A bagosi, sámsoni ember no meg a tanyai élelmes czivisek ökölyi malaczért forintokat kérnek. Nem tágitanak s elkél mind. Szerencse, hogy izraelita polgártársaink egy részénél még most is a liba a malacz, különben még drágább volna a malacpecsenye.

* **Ködfátyolképek bemutatása iskoláinkban.** A belügyminiszter ma küldötte le a polgármesteri hivatalhoz **O f f e n m ü l l e r** Antalné folyamodónak végzését, melyben engedélyt ad annak arra, hogy a jövő év jun. 30-ig optikai mutatóványait ködfátyolképpen az iskolákban és óvodákban bemutatthassa.

* **Öngyilkos napszámos.** A haldokló év végével ugyancsak megszaporodott Debreczenben az öngyilkosok száma. Ma reggel ez a hőbort újra egy áldozatot követelt magának. Az esetről tudósítónk a következőket írja: **D ó z s a Sándor** napszámos vendég utca 3335 számú lakásán az udvarban lakók reggel 9 óra után szobájában a gerendára felakasztva találták. Még nem régen hajthatta végre végzetessé vált tettét, mert mikor a lakók betörttek szobájába rugkapált ugyancsak a levegőben. Az a bolond hit él a nép között, hogy a felakasztott embert mindaddig levágni nem szabad, míg a rendőrség a hely színére meg nem érkezik. Igen sok áldozatot követelt már a népnek ez a bolondériája. Most is megtörtént ez az eset. Egy csomó ember és asszony tétlenül nézték ott a szegény ember vergődését, a nélkül, hogy valaki hozzá mert volna nyulni. Természetesen mire **P á l f i** rendő-

biztos **K e n é z y Gyula** dr. kerületi orvossal a hely színére megérkeztek **D ó z s a Sándor** uram kilehellte párját. Az öngyilkosság okául gyógyíthatatlan betegséget emlegetnek. Nemrég bocsátották el a szerencsétlent a kórházból mint gyógyíthatatlan vesebajost.

* **A kölcsönös segélyző egyesület** igazgatósága a szövetkezet tagjait ez uton is értesíti, hogy az 1897. é v e l s ő h e t i f i z e t é s i h e t e j a n u á r h ó 9-én szombaton végződik és így a szombati torlódás elkerülése czéljából az egész jövő hét áll a közönség rendelkezésére.

* **Meglopott temetőcsész.** **C z u d o r János** a róm. kath. temetőben viselte a legfontosabb, a csözi állást. — Napok óta vette már észre, hogy veszélyben forog lakása és az abban levő kis vagyonkaja. — Éjjel többször, mikor álmából felébredt zajt hallott a kamrájából előtörni s hallotta, hogy a zárt fesszegetik. — Felkelt, fegyverét magához vette mire azonban kijött, már a tolvajoknak hült helyük volt: Az éjjel végre sikerült a furfangos tolvajoknak tervüket végrehajtani s a szegény, de becsületes temetőcsészt 8 liter zsirjától megszabadították. — A kár mintegy 16 frt. A IV-ik ker. mezőrendőrség, hova a károsult feljelentést tett, nyomozza a tetteseket.

* **Mi szünteti meg a főfájást?** **Ryde** dr. new-yorki orvos, a mechanotherapia apostola — mint egy angol lapban olvassuk — azt a felfedezést tette, hogy az ideges főfájást a legbiztosabban megszünteti a hátrafelé való menés. Az orvos e czélra legjobban ajánlja a szűk korridorokat. — Naponta 10 percnyi gyakorlat e rák sétából tökéletesen elég. Az orvos már több betegével tett kísérletet és valamennyinek elmúlt a főfájása.

* **Halálozás.** A következő gyászjelentést vettük: Mélyen megszorodott szívvel tudatjuk felejthetetlen jó férjem, szeretett nevelő atyám, nagyatyám, após, testvér, sógor és áldott emlékü jó rokon néhai polgár **N a g y János**nak folyó hó 30-án, életének 79-ik, boldog házasságáaak 36-ik évében, hosszas gyengélkedés után bekövetkezett gyászos elhunytát. Megboldogult kedves halotunk földi részei 1897. hó 1-én d. u. 2 órakor fognak **D e d ő** utca 133. s saját házuktól az ev. ref. új templomban tartandó gyászszertartás után a Kossuth-utcai temetőben örök nyugalomra helyeztetni. Mely végtiszességtelre rokonainkat, az elhunynak jó harátait és ösmérséit szomorodót szívvel meghívjuk Debreczen 1896. december hó 30. — **Banaos** neje: özv. polgár **Jánosné** sz. **Molnár Zsuzsanna**. Nevelt fia: **Polgár Erdős Sándor** neje **Veress Sárával** és gyermekeik. Testvére: özv. polgár **Csapó Jánosné** szül. **Nagy Erzsébet** és gyermekeik. Neje **testvére: Molnár Juliánna** férjével polgár **Szőnyi János**-al és gyermekei. Nász: özv. p. **Veress Jánosné Kállai Juliánna** és gyermekei számos közeli és távoli rokonok nevében is. Legyen áldva emlékezete! — A temetést **D a n k ó M.** temetkezési intézete rendezi.

* **Rövidlátók a közös hadseregénél.** A közös hadügyminiszter néhány hettal ezelőtt elrendelte, hogy a legénység látóképessége orvosilag megvizsgáltassék. A vizsgálatnál kitűnt, hogy a legénység közül igen sokan nem bírnak oly látóképességgel, mint a melyet a hadi szolgálat megkövetel. A rövidlátókat megfigyelés végett a kórházakban helyezték el, vagy pedig orvosi felügyelet alá helyezték. Az eredmény azonban az lett, hogy ezek nagy részét, mint a katonai szolgálatra alkalmatlant el kelt bocsátani. A sorozásnál eddig a hadkötelesek látóképességét nem vizsgálták meg, hanem meglegedtek azzal, ha a hadköteles kijelentette, hogy látóképessége kifogástalan. Most — mint értesülünk — el fogják rendelni,

hogy a sorozásnál megjelennek szeméit és látóképességét orvosilag megvizsgálják, hogy később a mostanihoz hasonló bajok elő ne forduljanak.

A csendőrség szaporítása. A honvédelmi miniszter a belügyminiszterrel egyetértőleg a csendőrségnél új hat szakaszpáncsnokságot fog szervezni és a legénységi létszámot is szaporítja. Ehhez képest újabb 14 gyalogos és 5 lovasórs állomást fognak felállítani. A legénységi létszámot, mely ez idő szerint 7003 főből áll, 196 fővel szaporítják, úgy, hogy ezentul mintegy 7200 csendőr fogja az eddigi nagy területek helyett, kisebb területekben a csendőrségi szolgálatot teljesíteni.

*** Tánccmulatság.** Az ácsiparos ifjúság január 23-án tánccmulatságot rendez, melyre a következő meghívót küldötték szét: Meghívó. A debreczeni ácsiparos ifjúság önképző egylete, saját pénztár javára 1897. e. január 23-án, a »Margit« fürdő disztermében zártkörű téli tánccmulatságot rendez. Belépti díj személynként 70 kr. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak. Kezdeté este 8 órakor.

*** Vonatkisiklás.** Tegnap az esteli órákban a Szent-György-Abrányi vonalon vonatkisiklás történt, mely nagyobb szerencsétlenségnek nem lett okozója. A közönség között elterjedt hír tökéletesen alaptalán, mivel a kisiklott vonat nem személy, hanem teher szállító vonat volt. A mozdony s egy néhány kocsi megrongálásán kívül egyéb veszedelem nem történt.

Tudomány.

A madarak életéből.

— Irta: Grósz Lajos. —

(Folytatás.)

Mint ismert, a madarakat felosztjuk életmódjuk szerint állandó, kóborogó és költöző madarakra.

A költöző madarakat nem anyira a hideg, mint inkább a megélhetés lehetetlensége hajtja melegebb tájakra, honnan csak a következő tavasszal térnek vissza. A kóborogókat egy eddig meg nem magyarázott ok kergeti ideoda, mert ezek télen nyáron egyaránt kóborognak. Nomád életükkel csak a költés idején hagynak fel. Msképp ál a dolog az állandó madaraknál. Ezek télen nyáron egy helyen maradnak, mint például a verebek, melyekről éppen szólani akarok.

Márcziusra a him barnás színe világosabb kopottas ruhája csinosabb lesz, szebb lesz. Szakála feketébb, az azt körülvevő hamuszürke tollak világosabbak lesznek s az amugy is veszekedő természetű madár egészen harciasná lesz — mert hát boldogságának meg alapításáról van szó és mivel az urak száma sokszorta nagyobb a hölgyekénél, a választék pedig nem dus és a ki nem siet, az pár nélkül marad arra az esztendőre, a mi még egy szerelmes madarra is borzasztó állapot lehet, különösen azért, mert még azzal sem vigasztalhatja magát, hogy valamelyik ismerősének házibaráta vá szegődhetik; mert a madaraknál ilyen civilizált intézmény ismeretlen.

Sietnek hát a választással s mikor ez megtörtént — nem nagy fáradságba kerül, mert a madár urak nem válogatók — azt hiszik önök, hogy eljárnak a házhoz udvarlás ürügye alatt személyi s más tulajdonságok felől tájékozást szerezni? Nem. Ők nem törődnek tulajdonságokkal, mert nincsenek hitelezők s nem antcipálják az udvarlást néhány ebéd s vacsoráért. Náluk főzél minél előbb megkötni a boldog házasságot, hogy fészek-építéshez vagy kitározásához hováhamar hozzá foghassanak.

Megtehették ezt ugyan egyedül is, hogy a kis feleséget kényelmes othonba vezessék, — de ekkor tal, kanál csörrenés alkalmával, — számére vethetnek a kedves kis jószágunk, hogy a hajlék építésében semmi része, a mi

előz nagy sértés lenne az ő szerelmes szívére.

Azután meg az asszony mégis csak jobban tudja mekkora nagy lakás lesz jó, hadd legyen tehát neki is része az építésben, juttassa érvényre az ő akaratát s ne mondassa, hogy olyan piczi zugban kell meghúzódnia, — milyenben az ő férje kényszeríti.

A férjecske nem akar kényszeríteni, mert neki most nincsen akarat, csak egy: a többi a kis jószágé. És az a kis jószág igyekszik is érvényre jutni akaratát . . .

Egy ellenállhatlan érzelemtől gyűlnek össze az urak egy reggelen valamely előre kijelölt fán, a harczterén, hogy megmutassák »neki« az ő rettenthellen bátorságukat, iszonyatos erejüket . . . Hadd lássa és válasszon.

Ugyanazon ellenállhatlan hatalomból vonzatva jelennek meg a hölgyek és pontosan, a legpontosabban a kijelölt helyen.

Oh, bájosak, a házias élet kandidáltjai, a szomszéd fák ágaira ülnek szépen csendesen, igen is, csendesen, a legcsendesebben, mint a hogy ez a verseny bírák komoly tisztehez illik.

Az átellenes fákön kezdődik a harcz. Az urak tollazata felborzolódik, a szárnyak »kardvágásra« készek, a farkok tollak égfelé állnak. Látszik, hogy az élet—halál harczra készülnek. Mindenik a maga ellenfelével áll szemben.

Egy kis heves szóváltás után össze csapnak teljes erővel. Az egyik »gladiator« egyensúlyt veszítve lefelé zuhan, de félméternyi esés után szárnyra kap, s csakhamar felül kerekedvén, legyőzi ellenfelét.

Másoknál tovább tart a viadal s midőn a kimenetel kétesnek látszik, segítségére jön egy harmadik — talán felebaráti szeretettől? Oh nem. Mikor vágyaink kielégítéséről van szó, akkor megszűnik a felebaráti szeretet. Azért meg segítségökre, hogy leggyőzze mind a kettőt, ő juthasson a párhoz. Hja a szerelmenl nincs nagyobb egoista.

A szóváltás, szárnycsattogtatás egyre hevesebb lesz. Egyik fél sem enged. Az összecsapások, koppanások mind sűrűbbek lesznek. Tollak hullanak s hébe-hóba egy kis vér is folyik. Az urak annyira belemelegednek a harczba, hogy se látják, se hallanak. Darwin Brelunet idézve azt mondja, hogy a Februo tetriv (nyírfajd) és a Februo urugallus (liget fásd) a különben féltékenysége miatt megközelíthetetlen madár, a dörgés idején annyira megfélekedezik magáról, hogy a vadász három lépésnyire közeledhetik hozzá. Ezt az időt szokták vadászatására felhasználni. A verebekkel is megesik, hogy viaskodásuk közben megépi őket egy vércse, öjv, vagy héja is, de ne rontsuk az illúziót.

A versenybírák az egész idő alatt olyan flegmával ülnek helyeiken, mintha egy cseppet sem törődnenek azzal, a mi oda át történik. Oda se hederítenek. Legfeljebb csak tollaikat borzolgatják, mintha vonatkoznának. Pedig nem úgy van. Hamis az ő zuzájuk. Tudják ők, mi és miért történik, hisz az ő szivecskéjük is beszél. Megmond az nekik mindent. Most lassu szóváltásba ereszkednek, a mi lehet, tolett kérdés, de lehet titkos biztatás is oda »át«, hogy az urfi ne csüggedjen.

Ez az urfi nem csügged. Farktollait legyező alakban kiterítvén s egfelé emelve oly hetykén ugrál ellenfele ellen, mint a azt akarná neki mondani: Vagyok olyan legény mint te. Vágok olyan rendet mint te. És neki vág csőrével, szárnyával hatalmasan.

Egyszerre hangos beszéd hallható a hölgyek közt. Bizonyosan gratulálnak egymásnak, mert a következő pillanatban egy pár veréb nyilsebesen repül tovább. Az egyiknek vaskos, zömök teste s álla alatti fekete foltja, a másiknak nyulánk, karsu alakja arról győznek meg, hogy a kettő közül csak az egyik férfi.

Mi történt azokkal, hát nem futnak párhoz? Brelun azt mondja, hogy ezek nem építenek fészket. Minek is? Az aglegénységnek nincsenek örömei. Ezek buan haboognak

ide-oda minden cél és irány nélkül, míg végre megkönyörül rajtok valamely özvegy-ségre jutott asszonyság s bevezethetnek a boldog házias élet nem éppen nyugalmas kikötőjébe. — A kik pedig ily szerencsében sem részesülnek, azok várnak a jövő tavaszig. Az azonban bizonyos, hogy feleség nélkül csak a gyengek maradnak.

Mi a teendő az egybekelés után? Mivel a verébknek állandó fészke van, nem kell újat építeni, csak a régit javítják ki s élvezik a mézeshetek gyönyörét, a házias élet örömeit mindaddig, míg a nyár vége felé nem jár. — Ekkorára megnőttek a kicsinyek, a fajfenntartás törvényeinek eleget tettek, a férjecske szíve, hangja, heréje megváltozik, harcias modora alá száll és a kis család szétrebben, hogy a jövő tavasszal újra kezdjék a párszerzési harczot.

A családi élet a madaraknál rendkívül gyöngéd s egy forró madárháznál anyira meg, hogy a férjecske a fészek környékét mohával szórva be, virágokkal rakja tele.

Más madarak meg, mint a híres n a s z c s a r n o k é p í t ő k Ausztráliában köztük a Chlamidodere maculata, valóságos lugosokat építenek az udvarlás kedvéért, melynek udvarát tollakkal es levelekkel ékesítik. Az építésben mindketlen részt vesznek ugyan, de a főmestere a him. Fészket a fára rakják.

Az erkölcsi élet meg éppen példás, a mi a férfiak tulnyomó száma mellett igazán feltűnő. Tollminőség igazán csak a házi szárnyasok közt uralkodik kétségtelenül azért, mert az urak számát szándékosan kevesbitik a háziaszonnyok.

Nevezetes, hogy az igazi énekesek nem vivnak harczot, hanem a helyett valóságos hangversenyt rendeznek s addig énekelnek, míg a várva várt hölgy megjelenik. A kis hamis nem várat ugyan sokáig magára, de addig mindenesetre, míg kivánsztja magának azt a melyiknek a hangja a legszebb és azután — kuss! egy boldog házaspárral ismét több van. Vajjon tudatosan rendezik-e a hangversenyt? A valósínűség amellett szól, hogy az urak egy kis területre gyűlnek össze hangjukat hallatni.

Az ember azt hinné, hogy mikor a madár kasszony oly gondos körültekintéssel választja ki magának a legkiválóbb férjet, hát akkor egyedül csak hiuságának hódol. — Noha nem ment ő sem a hiuságtól, annyi mégis bizonyos, hogy nem egészen az, hanem gondoskodás erőteljes, — életképes utódok nemzéséről, hol a létérti küzdelmet sikerrel állották ki.

A hapanok a színváltozást illetőleg igen érdekes megfigyelési objectumok. Képzeldésük rendkívül élénk és hosszas lehet . . . Ennek tulajdonítható az, hogy az egyszerű színű hahatokból a legragyogóbb tollazatu hapanok lesznek, no meg annak, hogy hapanokból a legfejlettebb hahatokat teszik.

Az emlősöknél szintén észlelhető a színváltozás a párszerzés idején, de nem oly feltűnően mint a madaraknál. Náluk e nagy hatalom presziója inkább a kedély változásban nyilvánul. — Mintha tudnák, hogy a hölgyet a legbiztosabban nyájassággal, okos udvarlással és a mindenben való engedelmességgel nyerhetni meg. — Mentől előbb udvarolnak, hízelegnek és csak azután kötik meg a házasságot. Itt már magasabb intelligencia nyilvánul, persze, hatalmas nélkül; mert nincs ráeset, hogy emlős urfi elhagyta volna azt a hölgyet, a melyiknek elkezdte udvarolni. No meg arra sem, hogy egy hölgy az udvarlást elfogadva másra vetette volna szemét.

Daczára annak, hogy a feleséghez való jutás oly nehéz, a házias élet mégsem tartósnak a család azonnal szétrebben, hogy soha többé meg ne ismerjék egymást.

(Vége köv.)

CSARNOK

A rabszolgák.

Irta: Eckstein Ernő.

A »Debreczeni« számára fordította:

Dr. Kósa Zsigmondné. 19.
(Folytatás.)

Nonus Quintilius tehát elsieltett, hogy a város őrségéről néhány katonát hozzon. Körül fogják a házat, elfognak minden rabszolgát, addig kineznek őket, míg mindent bevallanak, végre gyalázatos halállal végzik ki őket. Így kívánta ezt az oratosság, az igazság, Nonus Quintilius egy percze se akart magának szemrehányást tenni, hogy a társadalom és annak rendjének fenntartása végett csak egy hajszálnyit is hibázott volna.

Menenius házatól min'egy kétszáz lépésnyire allomásoztak a hordszékek, kik néhány ezüstpénzért szolgálataikat ajánlották.

Nonus Quintilius gyakorlott szemmel kikereste a legkönnyebbet, melyet négy erős athiopiai bőrrel kipárnázott vállain emelt.

— Siessetek, fussatok, repüljétek! — kiáltott az embereknek, — háromszoros árt fizetek A gondör feketéknekse kellett több, mint dämvadak repül'ek. Hat perc mulva célhoz értek. Nonus Quintilius gyorsan előadta a történeteket az öt figyelmesen hallgató rendőr-főnököknek.

Rögtön megtették a kellő intézkedéseket. Quintilius hangsúlyozta, hogy minden késedelem veszélylyel jár.

A cliens ezután ugyanily sebességgel a Vicus Auoricusba vitette magát, hol Cajus Camillus a Quästornál — miről se tudva — dőzsölt. A lakoma gyönyöreitől, beteg ágyhoz hitta, talán baldokló atyjához. Megrendítő látvány volt, amint Cajus redos öltönyében rózsákkal koszoruzva, perzsiai coston keücs, és görög bortól illatozva Nonus Quintiliushoz az ostiumba lépett és itt a borzasztó hirt meghallá.

Egy szó se jött ajkaira; márvány arca halotthalvány lett. Kezével bizonytalanul nyult a koszoru után és lassan kibontá azt fürteiből. Ennek immár örökre vége. Soha, de sohasé bocsáthatja meg magának, hogy ő a fiu, dőzsölt akkor, midőn atyját a gyilkos töre át meg átjárta. Ezt fejezi ki vigasztalan, reménytelen mozdulata.

— Szedd össze magad Cajus — tördelte Nonus Quintilius — még nem veszett el minden! Ha az Isteneknek tetszik őt örökre elszólítani, vigasztaljon a gondolat, mindig jó, hü, becsületes fia voltál s nemes atyádhoz minden tekintetben méltó.

Nonus, az orvos ezalatt szorgalmasan fáradozott Lucius Menenius megmentésén. Hüsitő italt készített számára, a legnagyobb óvatossággal vizsgálta meg sebet. — A kegyetlen sors, mely reá várt és mely őt époly kevésse kimélte, mint a szolgák legutolsóját — még eszébe se jutott. A seb nagyon veszélyesnek mutatkozott. Nonus joggal vonakodott a pengét a sebből kivenni, félt, hogy Menenius rögtön belső elvérzésnek eshetnék áldozatul, Cajust várta. Egy ideig Lucius Menenius eszméletlenül feküdt. Azután felsóhajtott, szeméit kinyitotta és a fülebe hajló Nonus kezét alig érezhetően megszorítá.

(Vége. köv.)

Nyilt-tér.

Boldog ujévet

kiván

a mélyen tisztelt sajtónak, ugy szinte jóakaróinak és barátainak

Angelotti Vilmos,
dallársulati igazgató.

Kiadó bérlet.

A Józsa községhez tartozó és a debreczeni-h.-bőszörményi országot mentén fekvő »**Csillagos korcsma**« épületeivel és a hozzá tartozó **első osztályu szántóföld és kaszálóval együtt,** vagy esetleg a korcsmaépületek és földek külön külön **1897. január 1-től kezdve 1** vagy több évre bérbe adatnak.

Értekezhetni **dr. Freund Jenő** ügyvéd ural **Debreczenben.**

paplan-gyár

Debreczen, Széchényi-utca.

Paplanok, madrácok

mérték szerint

gyorsan és pontosan elkészítetnek.

PACHOLEK KÁROLY

(Alapított 1864-ben)

Első magyar kard-, sarkatyu- és vívófelszerelési gyár **BUDAPESTEN.**

Gyártótelep: VII., Balassa-utca 5. sz.

Főüzlet: IV., Koronaherczeg-utca 10.

Fiókházlet: VIII., Üllői-ut 66. sz.

Ajánlja saját gyártmányu tiszt, gyógyszerészi, állatorvosi, legénységi ugymint **diszmagyar-, jogász és gyermekkardok, sarkantyuk és kardkötő portopeék** olasz, francia és magyar vívőszereit.

Mindenmü javítások elfogadtatnak.

Arjegyzéket franco küldök.

KÖHÖGÉS,

rekedtség és elnyálkásodásnál

a torok és légzési szervek

MINDEN ZAVARAINÁL

melegen ajánljuk

EGGER

kitünő hatásu

mellpasztilláit.

Kaphatók 25 és 50 kros eredeti dobozokban, minden gyógyszerertárban és nevezetesebb gyógy-fűszerüzletben.

Fő és szétküldési raktár:

EGGER A. FIAI

Nádor-gyógyszertára **BUDAPEST, Váci-körut 17.**

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves háziaszer ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 27 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmaztatik köszvénynél, csúznál, tagszaggatásnál és meghüleséknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziaszer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerertárban készletben van; főraktár: **Török József** gyógyszerésznél **Budapesten.** Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbbértékü utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony“ védjegy és Richter ezéjegyzés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza. **RICHTER F. AD. és társa, cs. és kir. udvari szállítók, RUDOLSTADT.**

Milliók hevernek.

parlagon, mivel a sorjegytulajdonosok nem ellenőrzik sorjegyeiket vagy **megbízhatlan** sorsolási lapot járatnak.

Fizessünk elő a „Pénzügyi Ujságra.“

Pénzügyi Ujság

legteljesebb, legmegbízhatóbb és legolcsóbb pénzügyi, tőzsdei és

sorsolási szakközlöny

A »Pénzügyi Ujság«

közli az összes magyar osztrák és külföldi sorsjegyek, sáloglevelek, kamatozó kötvények, elsőbbségi kötvények és részvények hiteles sorsolási lajstromait.

A »Pénzügyi Ujság«

kimerítő és megbízható **információkat** szolgáltat az **értékpapírcsop** összes viszonyairól.

A »Pénzügyi Ujság«

rendes tudósításokat hoz a **gabona- és terménypiacokról**

Előfizetési ára:

Budapestben házhöz hordva vagy vidékre postán szétküldve egész évre

1 frt 50 kr.

Előfizetők egy év leforgása alatt **30 sorsjegy** huzásain **ingyen** játszanak.

Előfizethetni legcélszerűbben **postautalvánnyal** vagy a **kiadóhivatalban.**

Tessék mutatványszámot kérni!
(Budapest, V. kerület Fűrdő-utca 1. szám.)

COGNAC
CZUBA-DUROZIER & CO.
FRANCZIA COGNACGYÁR, PROMONTOR.
Mindenhol kapható.
Vezérlőnktség: **BUDA és BLOCHMANN,** Budapest és Bécs.

